

**Crna Gora
Zavod za školstvo**

Broj: 01/1-077/20-122/1
Podgorica, 30.01.2020.godine.

**CRNA GORA
ZAVOD ZA ŠKOLSTVO**

Izvještaj o radu za 2019. godinu

SADRŽAJ

UVOD.....	3
I. ODSJEK ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ OBRAZOVNOG SISTEMA	3
II. ODSJEK ZA MEĐUNARODNU SARADNJU	7
III. ODSJEK ZA UTVRĐIVANJE KVALITETA	11
IV. ODSJEK ZA KONTINUIRANI PROFESIONALNI RAZVOJ	12
V. PROJEKTI	14
VI. OPŠTI POSLOVI	14

UVOD

Organizacione jedinice Zavoda za školstvo su: Sektor za unapređivanje obrazovanja, Sektor za nastavu i Služba za opšte poslove i finansije.

U okviru Sektora za unapređivanje obrazovanja funkcionišu: Odsjek za istraživanje i razvoj obrazovnog sistema i Odsjek za međunarodnu saradnju.

U okviru Sektora za nastavu funkcionišu: Odsjek za utvrđivanje kvaliteta i Odsjek za kontinuirani profesionalni razvoj.

U okviru Službe za opšte poslove i finansije funkcionišu: Kancelarija za opšte poslove i Kancelarija za računovodstveno finansijske poslove.

Zavod za školstvo utvrđuje i obezbjeđuje kvalitet obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama, obavlja razvojne, savjetodavne, istraživačke i stručne poslove iz oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih, obrazovanja i vaspitanja djece sa posebnim potrebama i vaspitanja u domovima učenika.

Za izvršavanje poslova iz djelokruga Zavoda, utvrđena su službenička i namještenička mjesta za 79 izvršioaca. Trenutno je zaposleno 64 službenika i namještenika.

Po završetku svake godine, Zavod za školstvo podnosi Godišnji izvještaj rada Ministarstvu prosvjete.

I – ODSJEK ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ OBRAZOVNOG SISTEMA

Realizovane aktivnosti:

1. **Analize i stručna mišljenja** (odgovoreno na 111 dopisa za NVO, Nacionalni savjet za obrazovanje, MP i sl).
2. **Izrada unaprijedene verzije Metodološkog uputstva za nastavnike „Ocjenjivanje u funkciji razvoja učenika i unapređenja nastave i učenja u školi“ za osnovnu školu u dijelu Praktičnog materijala za svaki predmetni program.**

Izrađena je radna verzija praktičnog materijala za svaki predmetni program u dijelu priručne literature Metodološkog uputstva *Ocjenjivanje u funkciji razvoja učenika i unapređenja nastave i učenja u školi*. Izrađeno je 17 praktičnih materijala u vidu Godišnjeg plana ocjenjivanja za svaki predmet koji ima nacionalni značaj i model pripreme za ocjenjivanje jednog obrazovno-vaspitnog ishoda.

3. **Pravilnik o izmjenama pravilnika o vrstama ocjena i načinu ocjenjivanja učenika u osnovnoj školi:** predstavnici Odsjeka su učestvovali u izradi ovog Pravilnika.
4. **Učešće u realizaciji stručnih ispita:**

U toku 2019. godine samostalni savjetnici iz Odsjeka za istraživanje i razvoj obrazovnog sistema su kao članovi komisija učestvovali u realizaciji stručnih ispita za različita predmetna područja.

5. **Izrada predmetnih programa zasnovanih na ishodima za osnovno muzičko i baletsko obrazovanje:** izrađeno je 6 programa za baletsko obrazovanje, 1 program za grupno muziciranje i 27 programa za osnovno muzičko obrazovanje.
6. **Izrada opšteobrazovnog dijela 12 nastavnih planova obrazovnih programa za srednje stručno obrazovanje.**

Odsjek je u okviru svojih nadležnosti izradio Nastavni plan u dijelu opšteobrazovnih programa za srednje stručno obrazovanje za sljedeća zanimanja: kozmetički tehničar, IV

nivo; kozmetičar, III nivo; veterinarski tehničar, IV nivo; operater hemijskih procesa i ispitivanja, III nivo; tehničar hemijsko-farmaceutskih procesa i ispitivanja, IV nivo; građevinski tehničar za visokogradnju, IV nivo; građevinski tehničar za niskogradnju i hidrogradnju, IV nivo; izvođač građevinskih radova, III nivo; muzički izvođač, III nivo; muzički saradnik, IV nivo; pekar, III nivo; tehničar za logistiku, špediciju i carinu, IV nivo.

7. Istraživanje – Trgovina ljudima:

Zavod za školstvo je u okviru Akcionog plana Strategije za borbu protiv trgovine ljudima bio u obavezi da realizuje istraživanje sa učenicima osnovnih i srednjih škola. Uzorak istraživanja su činili učenici završnih razreda iz 107 osnovnih i srednjih škola. Istraživanjem smo željeli da saznamo koliko učenici znaju o trgovini ljudima, ko su njihovi izvori informacija o ovoj problematici, koliko je ova pojava po njihovom mišljenju prisutna u svijetu i u Crnoj Gori, da li učenici mogu da prepoznaju manifestacije trgovine ljudima, šta bi preduzeli i kome bi se obratili kada bi uvidjeli neku situaciju trgovine ljudima i koliko su u školi imali prilike da se upoznaju sa ovim fenomenom. Glavna percepcija problema trgovine ljudima, iz ugla učenika, može se oslikati u sljedećem: problem postoji, ali se ne dešava ovdje i ne dešava se nama.

8. Istraživanje – Istraživanje efekata obrazovanja u oblasti vanrednih situacija na znanje, vrijednosti i životne vještine učenika osnovnih škola:

Zavod za školstvo je u okviru Akcionog plana Strategije za smanjenje rizika od katastrofa za period 2018/19. g. bio u obavezi da realizuje istraživanje sa učenicima osnovnih škola. Uzorak istraživanja su činili učenici završnog razreda iz 36 osnovnih škola. Istraživanjem smo željeli da saznamo koliko učenici znaju o bezbjednosnim rizicima, njihovim manifestacijama i posljedicama po imovinu i život ljudi; kakvo je kod učenika poznavanje sigurnosnih i zaštitnih mjera i radnji u rizičnim situacijama; koliko je razvijena svijest o potrebi zaštite i spašavanje ljudi i imovine; da li učenici koji su učili ovaj predmet imaju više znanja, pozitivnije stavove i vrijednosti prema ovim pitanjima u odnosu na učenike koji nisu učili ovaj predmet. Takođe, ovim istraživanjem smo željeli da ispitamo kako učenici procjenjuju nivo svog znanja o temama koje se tiču obrazovanja u oblasti VS; koliko smatraju važnim teme koje se tiču obrazovanja u oblasti VS; ko su im najčešći izvori informacija o temama koje se tiču obrazovanja u oblasti VS; kako ocjenjuju ulogu škole u informisanju o temama koje se tiču obrazovanja u oblasti VS, koliko stvarno znaju o bezbjedonosnim rizicima, njihovim manifestacijama i posljedicama, kakvo je poznavanje sigurnosnih i zaštitnih mjera i radnji u rizičnim situacijama, rasprostranjenost rizičnih ponašanja učenika osnovne škole, spremnost učenika da prihvate preventivne oblike ponašanja i spremnost učenika za djelovanje u školi i šire, u lokalnoj zajednici. Ispitanici u ovom istraživanju su učenici IX razreda osnovne škole iz različitih regiona Crne Gore: 30% južna regija; 40% centralna regija; 30% sjeverna regija. Uzorak je brojao oko 820 učenika IX razreda. Kroz ovo istraživanje smo u kalendarskoj 2019. godini realizovali sljedeće: izrada upitnika za učenike, tvrdivanje uzorka istraživanja – škole, izbor ispitivača, obavljanje ispitivanja, izrada baze podataka, unos podataka, statistička obrada podataka i logička analiza podataka. Istraživanje je završeno do kraja kalendarne 2019. godine uz obavezu da prezentacija istraživanja školama i stručnoj javnosti bude realizovana u februaru 2020. godine.

9. Izrada predmetnih programa zasnovanih na ishodima za opštu gimnaziju i specijalizovana odjeljenja jezičke i matematičke gimnazije.

U Zavodu za školstvo su u oktobru 2019. godine realizovana dva konsultativno-edukativna savjetovanja za članove komisija koji imaju zadatak da izrade predmetne

programe zasnovane na ishodima u opštem srednjem obrazovanju. U narednom periodu je potrebno izraditi 71 predmetni program za opštu gimnaziju i specijalistička odjeljenja jezičke i metamatičke gimnazije. Na savjetovanjima je bilo prisutno oko 70 predstavnika Univerziteta, Zavoda za školstvo i nastavnika praktičara. Komisijama je povjeren zadatak da urade radnu verziju programa do 01. marta 2020. godine.

10. Izvještaj o realizaciji Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017–2021.

Zavod za školstvo je realizovao sve planirane aktivnosti u vezi sa rodnom ravnopravnošću. Dio planiranih aktivnosti je realizovao samostalno, a dio zajedno sa Ministarstvom prosvjete. Na sajtu Zavoda se nalaze sve informacije o međupredmetnim programima o rodnoj ravnopravnosti u osnovnim i srednjim školama. Predstavnik Zavoda za školstvo je bio član Radne grupe za izradu novog Programa sprovođenja za 2019/2020. – Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti (PAPRR) 2017–2021. Izrađen je i objavljen priručnik „Vodič za nastavnike/nastavnice kroz međupredmetnu oblast – rodna ravnopravnost, za osnovnu i srednje škole“. Priručnik je dostupan online (sajt Zavoda za školstvo) i ne postoji štampana verzija. Realizovani su programi stručnog usavršavanja za vaspitno-obrazovni kadar na nivou predškolskog, osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja, saglasno Preporuci Savjeta Evrope CM (2017)13. U tom smislu su realizovane dvije obuke, gdje je obučeno 50 nastavnika/nastavnica.

11. Izvještaj o realizaciji Plana aktivnosti za podršku učenicima romske populacije

Akreditovana su četiri programa obuke u Katalogu programa stručnog usavršavanja nastavnika za školsku 2019/20. i 2020/21. godinu, kako bismo osnažili nastavnike i dali im podsticaj u radu s učenicima romske populacije. Programi sadrže radionice iz oblasti interkulturalnosti, nediskriminacije, prihvatanja različitosti. U svim osnovnim školama sproveden je set radionica namijenjenih nediskriminaciji. Paket obuka za nediskriminaciju nalazi se na Školskom portalu Ministarstva prosvjete (www.skolskiportal.edu.me). Za učenike romske populacije realizuju se aktivnosti putem individualnog plana podrške, dopunske nastave, prije svega u cilju ovladavanja službenim jezikom i pismom. Sprečavanje napuštanja školovanja prati se mehanizmima koje su predstavnici škola razvili u saradnji sa Zavodom za školstvo i Ministarstvom prosvjete. Postoji dokument kojim se prati izostajanje, dinamika rada i napredovanja učenika.

SEMINARI I SAVJETOVANJA:

- 1. Dva seminara na temu – *Psihosocijalna podrška djeci/učenicima u stresnim situacijama*** u okviru AP Strategije za smanjenje rizika od katastrofa za 2019. godinu;
- 2. Pet seminara na temu – *Obrazovanje u oblasti vanrednih situacija*** u okviru AP Strategije za smanjenje rizika od katastrofa za 2019. godinu;
- 3. Dva seminara na temu – *Nastava orijentisana na učenje*** u saradnji sa CDRSEE za direktore škola, školske nadzornike i savjetnike Zavoda za školstvo i Ministarstva prosvjete, pedagoge, psihologe, nastavnike u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama. Dva predstavnika Odsjeka učestvovala su u realizaciji seminara;
- 4. Tri seminara na temu – *Individualizacija nastave/učenja***, na kojima je prisustvovalo preko 100 nastavnika raznih stručnih profila. Seminare su realizovali predstavnici Odsjeka.
- 5. Sedamnaest seminara na temu – *Ocjenjivanje u funkciji razvoja učenika i unapređenja nastave i učenja u školi***. Seminari su realizovani u sedam pilot osnovnih škola iz Podgorice, Nikšića i Cetinja. Pilotiranje je imalo za cilj da se dobije povratna informaciju

o kvalitetu izrađene priručne literature od nastavnika praktičara. Finalizacija aktivnosti je planirana do marta 2020. godine.

6. Savjetovanja za predstavnike osnovnih i srednjih škola na temu – *Rezultati istraživanja o trgovini ljudima*. Savjetovanje na kome su predstavljeni rezultati istraživanja je realizovano u decembru 2019. godine. Savjetovanju je prisustvovalo oko 50 učesnika iz osnovnih i srednjih škola, Ministarstva prosvjete, Zavoda za školstvo, Kancelarije za borbu protiv trgovine ljudima i nevladinih organizacija.

7. Inkluzivno obrazovanje

- Tokom 2019. godine angažovano je 30 članova mobilnog tima, koji su realizovali ukupno 1280 polusatnih aktivnosti u vidu: individualne podrške djeci sa smetnjama i teškoćama u razvoju, savjetodavnog rada s nastavnicima, stručnom službom i roditeljima, prisustva časovima u cilju praćenja funkcionisanja djeteta tokom nastave i zajedničkih aktivnosti u grupi, održavanja prezentacija nastavnicima kako bi im se približile smetnje učenika, predstavljanja asistivne tehnologije, njenog značaja u prilagođavanju nastave i sl;
- U saradnji s Ministarstvom prosvjete realizovana je dvodnevna radionica za redefinisane rada mobilnih timova na kojima je zaključeno sljedeće: članovi mobilnog tima mogu biti zapošljeni u ustanovama obrazovanja i vaspitanja, zdravstvenim i ustanovama socijalnog staranja, mobilni tim daje podršku djeci s posebnim obrazovnim potrebama u redovnom sistemu obrazovanja (djeca sa tjelesnim smetnjama, iz spektra autizma, intelektualnim, smetnjama vida, sluha i govorno-jezičkim teškoćama), član mobilnog tima se angažuje tako što se obrazovno-vaspitna ustanova koju pohađa dijete sa smetnjama u razvoju Zavodu za školstvo obrati iskazanom potrebom za podršku učeniku koji pohađa nastavu prema jednom od programa inkluzivnog obrazovanja. Zavod za školstvo, u zavisnosti od smetnje koju dijete ima, angažuje člana ili članove mobilnog tima, određuje vrstu i način podrške za dijete;
- Tim za inkluziju je organizovao 14 radionica na kojima se promovise jednakost i nediskriminacija;
- Realizovano je 12 susreta resursnih centara i škola s integrisanim odjeljenjima;
- Realizovano je 13 radionica na kojima su praktikovane diskusije, savjetovanja, namijenjena roditeljima (8 radionica za roditelje), nastavnicima škola iz okruženja, o čemu je zajednica informisana putem lokalnih medija;
- Resursni centri, pored angažovanja specijalnih edukatora i rehabilitatora, logopeda i psihologa kao članova mobilnog tima, davali su podršku predškolskim i školskim ustanovama kada im se obrate za pomoć, a najčešće u dijelu prilagođavanja pristupa, metoda, načina učenja i napredovanja djece sa smetnjama u razvoju;
- Uz podršku KulturKontakta, do sada su realizovane 4 dvodnevne obuke *Individualizacija i tranzicija ka i u srednjem obrazovanju*, koje su obuhvatile 96 nastavnika osnovnih i srednjih škola;
- Na osnovu definisanih kriterijuma izvršen je odabir škola za projekat *Kvalitetno obrazovanje za sve* Savjeta Evrope, čiju realizaciju će, pored ostalih, pratiti i Zavod za školstvo;
- Uz podršku UNICEF-a, Zavod realizuje program *Za svako dijete GLAS*, čiji je cilj razvijanje osnovnog paketa komunikacionih simbola u svrhu razvoja i unapređenja komunikacije kod djece sa smetnjama u razvoju;
- Izrađen je ITP-3 i vodič s preporukama za prilagođavanje nastave na fakultetima;
- Na Školski portal su postavljeni materijali za prilagođavanje nastave, Radni materijal za unapređenje čitanja i pisanja u I ciklusu, kao i drugi materijali: primjeri iz prakse;
- Realizovan je seminar *Metode i postupci u radu s djecom sa autizmom* za 40 nastavnika;
- Unaprijeđena je Metodologija eksternog utvrđivanja kvaliteta – dodati su indikatori za inkluzivno obrazovanje.

II – ODSJEK ZA MEĐUNARODNU SARADNJU

Realizovane aktivnosti:

1. Saradnja sa Savjetom Evrope:

- Učešće u radu Nadzornog odbora za obrazovnu politiku i praksu Savjeta Evrope (Steering Committee for Educational Policy and Practice - CDPPE);
- Imenovanje učesnika iz Crne Gore za programe obuke Evropskog centra za moderne jezike (ECML);
- Organizacija seminara *Elektronski Evropski jezički portfolio* (e-ELP), u saradnji sa Evropskim centrom za moderne jezike, održanog 4. i 5. oktobra 2019. u Podgorici;
- Promocija obilježavanja Evropskog dana jezika, u saradnji sa udruženjima nastavnika stranih jezika – engleskog, francuskog, ruskog, njemačkog i italijanskog jezika.

2. Koordinacija i realizacija aktivnosti Erasmus+ projekta *Nastavi da se usavršavaš! (Keep Educating yourself – KEY)*:

- Koordinacija Projektnog tima i saradnja sa Filozofskim fakultetom iz Nikšića i JPU „Ljubica Popović“ iz Podgorice;
- Priprema priloga za publikaciju „Analiza profesionalnog razvoja vaspitača u Republici Srbiji, Crnoj Gori, Rumuniji, Republici Sloveniji, Mađarskoj i Ujedinjenom Kraljevstvu“;
- Učešće u izradi Vodiča za implementaciju projekta;
- Učešće u izradi Plana za kontrolu kvaliteta i Plana za održivost projekta;
- Učešće u pripremi Pravilnika o radu Centra za cjeloživotno učenje;
- Izvještavanje glavnom koordinatoru projekta (programsko, finansijsko);
- Prezentacija projekta direktorima predškolskih ustanova i timovima za PRNV;
- Učešće u pripremi Uvodne konferencije 28–29. mart 2019. godine;
- Priprema za preventivnu monitoring posjetu Erasmus+ kancelarije Crna Gora 11. jula 2019. godine;
- Učešće na sastancima Upravnog odbora projekta i seminarima za projektne timove.

3. Implementacija projekta *Moje vrijednosti i vrline*:

- Realizovana je obuka za ukupno 110 nastavnika osnovnih i srednjih škola, koji program za razvoj socijalnih i emocionalnih vještina realizuju sa 21000 učenika osnovnih i srednjih škola;
- Godišnji izvještaj o broju uključenih škola, nastavnika i učenika u pomenutom programu: po uzrastu, polu, RAE učenici, učenici s posebnim obrazovnim potrebama;
- Program je prilagođen i realizovan za grupu mladih, pripadnika LGBTQ zajednice u Crnoj Gori;
- Iskustva, postignuća i izazovi u programu više puta su prezentovani pred ekspertima UNICEF-a u oblasti obrazovanja (u Crnoj Gori i regionu), kao i na međunarodnoj konferenciji o iskustvima u reformama obrazovanja;
- Pripremljena i realizovana konferencija na temu „Socioemocionalne kompetencije – od faktora obrazovnih postignuća do posebnog ishoda obrazovanja” uz učešće eksperta iz regiona;
- Održan okrugli sto na temu praćenja razvoja socijalnih i emocionalnih vještina učenika, rezultati ugrađeni u smjernice za praćenje socijalnih i emocionalnih vještina učenika.

4. Koordinacija i realizacija aktivnosti na projektu *Unapređivanje kvaliteta obrazovanja, kroz ključne kompetencije i utvrđivanje kvaliteta sa posebnim fokusom na STEM discipline* (Sektorski operativni program za zapošljavanje, obrazovanje i socijalne politike 2015–2017, Montenegro (IPA II): izrada projektnog predloga;

evaluacija tenderske dokumentacije; koordinacija projektnih aktivnosti; učešće u radu radnih grupa za izradu ključnih kompetencija.

5. Koordinacija i realizacija aktivnosti na projektu *Implementacija projekta „Škole za 21. vijek“* u skladu sa Memorandumom o razumijevanju koji je potpisan između Ministarstva prosvjete, Zavoda za školstvo i Britanskog savjeta:

- Unapređivanje predmetnog programa Informatika sa tehnikom;
- Izrada međupredmetne teme Digitalne kompetencije;
- Izrada Vodiča za nastavnike *Implementacija međupredmetne teme Digitalne kompetencije*;
- Učešće u radu Nacionalnog odbora projekta;
- Učešće u radu konferencije povodom početka programa „Škole za 21 vijek” održan 12. marta 2019. godine u Podgorici;
- Posjete školama Oktoih, Vuk Karadžić i Njegoš – Spuž (monitoring sprovođenja programa).

6. Implementacija Obrazovanja za održivi razvoj:

- Koordiniranje Mediteranske strategije Obrazovanja za održivi razvoj;
- Pisanje rada na temu Implementacija programa Obrazovanje za održivi razvoj u obrazovnom sistemu Crne Gore;
- Učešće u radu UNECE Ad hoc radne grupe za strateško planiranje obrazovanja za održivi razvoj do 2030. godine;
- Učešće u radu UNECE Ad hoc radne grupe za izradu indikatora za praćenje implementacije Strategije obrazovanja za održivi razvoj do 2030. godine;
- Implementacija Nacionalne strategije održivog razvoja Crne Gore do 2030. godine;
- Učešće u radu koordinacionog tijela u procesu izrade Ciljevi održivog razvoja (SDGs), konsultativnog procesa izrade Akcionog plana za sprovođenje Nacionalne strategije održivog razvoja do 2030. godine;
- Učešće u sprovođenju pilot projekta u okviru UNESCO-ve mreže pridruženih škola, na temu „Doprinos sveobuhvatnog institucionalnog pristupa učenju o klimatskim promjenama“;
- Pružanje stručne i logističke podrške projektima Ministarstva održivog razvoja i turizma;
- Stručna podrška projektu UNDP-a Unapređivanje znanja o klimatskim promjenama u opštem obrazovanju.

7. Sprovođenje međunarodnog programa Eko-škole:

- Posjete i savjetovanja na nivou ustanova;
- Raspisivanje poziva za dodjelu nagrade Zelena zastava;
- Akreditacija obrazovno-vaspitnih ustanova za dodjelu Zelene zastave i serifikata o sticanju statusa međunarodne Eko-škole;
- Organizovanje konferencije za dodjelu nagrade Zelena zastava i sticanje statusa međunarodne Eko-škole;
- Izrada priručnika za implementaciju programa Eko-škole;
- Raspisivanje IV poziva za prijavljivanje četvrte grupe pilot škola;
- Učešće na godišnjem sastanku nacionalnih operatera za međunarodni program Eko-škole pod nazivom „Učimo iz prošlosti, gradimo budućnost”, u Holandiji, Reeuwijk, Landal Green Parks, od 11. do 13. novembra 2019. godine, na kojem su, između ostalog, predstavljeni rezultati takmičenja za primjere najboljih priprema za nastavu i upućene čestitke pobjednicima takmičenja iz Singapura, Portugala, Crne Gore i Južne Afrike;
- Organizovana prezentacija za obrazovno-vaspitne ustanove koje su se prijavile za sprovođenje programa na osnovu četvrtog javnog poziva;
- Ažuriranje podataka na međunarodnoj platformi Eko-škola (Podio);

- Dodjela posebnih priznanja za Dan planete Zemlje, u okviru programa Mladi ekoreporter.

8. Implementacija preduzetničkog učenja:

- Učešće u radu komisije za izradu Strategije za cjeloživotno preduzetničko učenje (2020–2024);
- Izrada Akcionog plana za 2019. godinu u skladu sa Strategijom za cjeloživotno preduzetničko učenje (2015–2019);
- Učešće u izradi Akcionog plana u odnosu na Strategiju razvoja malih i srednjih preduzeća (2017–2021);
- Učešće u radu Nacionalnog partnerstva za preduzetništvo;
- Pisanje izvještaja koji proizilaze iz obaveza planiranih Strategijom za cjeloživotno preduzetničko učenje;
- Implementacija Akcionog plana za 2019. godinu u skladu sa Strategijom za cjeloživotno preduzetničko učenje (2015–2019);
- Pisanje izvještaja za Akt o malom preduzetništvu;
- Učešće u izradi RIGA izvještaja;
- Učešće u izradi Torino izvještaja;
- Učešće u radu konferencije SBA u organizaciji ETF-a, 7. mart 2019, Podgorica.

9. Koordinacija projekta *Inspirativno liderstvo i preduzetništvo*, koji je realizovan u saradnji Zavoda za školstvo i Instituta za preduzetništvo i ekonomski razvoj (IPER), i u saradnji sa međunarodnom konsultantskom agencijom INOMER sa sjedištem u Parizu, uz finansijsku podršku Evropskog instituta za inovacije i tehnologije (EIT).

10. Koordinacija projekta *Digitalne pedagogije* (UNICEF, Ministarstvo prosvjete i Zavod za školstvo): posjete školama; analiza i prezentovanje istraživanja; definisanje preporuka za unapređivanje implementacije projekta.

11. Saradnja sa NVO sektorom:

- Pisanje izvještaja u skladu sa Strategijom razvoja NVO;
- Prisustvo sastancima, okruglim stolovima i dešavanjima u organizaciji NVO;
- Organizacija sastanaka po zahtjevu NVO prema Akcionom planu u odnosu na Strategiju razvoja NVO;
- Uređivanje stranice za NVO na sajtu Zavoda za školstvo.

12. Ažuriranje internet stranice Zavoda: priprema informacija za veb sajt; uređivanje; kreiranje novih stranica i linkova; dodavanje dokumenata.

13. Prevođenje materijala, stručnih tekstova i projektnih prijedloga za potrebe ostalih odsjeka.

14. Izvještavanja za Eurydice mrežu.

15. Organizacija i realizacija međunarodne konferencije „Razmjena iskustava o procesu reforme obrazovanja”, 8. i 9. oktobra 2019. godine u Podgorici.

16. Učešće u radu komisija i međunarodnih i nacionalnih konferencija:

- Učešće u radu Komisije za izbor programa za Katalog stručnog usavršavanja nastavnika za period 2019–2021;
- Učešće u istraživanju „Sistem karijernog savjetovanja u Crnoj Gori”, a nakon toga i u izradi Studije o unapređenju, preporukama i primjerima dobre prakse u oblasti karijernog vođenja i savjetovanja;
- Učešće na konferencijama o ulaganja u rani razvoj djece, o društvenoj koheziji, o pravima LGBTQ populacije;

- Presentovanje međupredmetne teme Obrazovanje za održivi razvoj na Scientix konferenciji (Beograd, 22–23. februar 2019. godine), u organizaciji Centra za promociju nauke iz Beograda;
- Učešće na godišnjem sastanku CIDREE mreže od 14. do 15. novembra 2019. u Ljubljani;
- Učešće u radu međunarodne konferencije Globalno obrazovanje (GENE mreže), Podgorica, 27. i 28. jun 2019. godine;
- Prisustvo konferenciji BRIDGE Cilj 4.7 (Obrazovanje za održivi razvoj), 5-6. novembra 2019. godine u Helsinkiju, u organizaciji Ministarstva vanjskih poslova Finske;
- Učešće na 41. okruglom stolu GENE mreže (Malta, 16–18. oktobar 2019);
- Organizacija i sprovođenje studijske posjete obrazovno-vaspitnim institucijama Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Slovenije od 22. do 25. aprila;
- Prisustvo konferenciji i prezentovanje sprovođenja obrazovanja za održivi razvoj na konferenciji Agenda 2030 (3–5 april 2019 Bukurešt, Rumunija) i izrada i slanje rada za časopis „Obrazovanje za održivi razvoj – međupredmetna tema u kurikulumu“;
- Organizacija i sprovođenje studijske posjete od 25. do 28. novembra Agenciji za ekonomski razvoj Auleda u Valoni i Gimnaziji „Myslym Keta“ u Tirani;
- Realizovana sedmodnevna izložba učenčkih radova svih škola uključenih u program „Moje vrijednosti i vrline“.

III – ODSJEK ZA UTVRĐIVANJE KVALITETA

Realizovane aktivnosti:

1. Redovni nadzor:

Redovno utvrđivanje kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada realizovano je u 55 obrazovno-vaspitnih ustanova: 34 osnovne škole; 10 predškolskih ustanova (četiri javne predškolske ustanove i šest privatnih predškolskih ustanova); 8 srednjih škola (jedna gimnaziju, jedna mješovita srednja škola i šest srednjih stručnih škola) i 3 osnovne muzičke škole.

2. Ostale aktivnosti

- Izrada Godišnjeg izvještaja o kvalitetu rada nadzoranih ustanova u 2018. godini;
- Priprema izvještaja o nadzoru za objavljivanje na sajtu Zavoda za školstvo;
- Saradnja sa: Britanskim savjetom, Zavodom za vrednovanje kvaliteta vaspitanja i obrazovanja Srbije, Ministarstvom prosvjete Federacije BiH, SICI (Standing International Conference of National and Regional Inspectorates of Education), ERI SEE (Education Reform Initiative of South East Europe), Eurydice.

3. Učešće predstavnika Zavoda (prosvjetnih nadzornika) u sljedećim aktivnostima (konferencije, projekti, komisije, radne grupe, radna tijela i drugo):

- Rad u komisijama za polaganje stručnih ispita nastavnika;
- Izdavanje stručnog mišljenja o kvalitetu rada direktora i pomoćnika direktora škole;
- Rad u Projektnom timu EU Projekta „Integracija ključnih kompetencija u obrazovani sistem Crne Gore“ i radnim grupama za razvoj ishoda učenja ključnih kompetencija;
- Rad u Nacionalnom odboru projekta „Škole za 21. vijek“;
- Rad u Žiriju na III nacionalnom takmičenju učenika u programiranju uz upotrebu micro:bit uređaja);
- Okrugli sto – Presentovanje održivosti predmetnih disciplina (sociologija, filozofija i građansko obrazovanje) u srednjim školama;
- Izrada Kataloga za polaganje eksterne mature (saradnja sa Ispitnim centrom Crne Gore);
- Savjetovanje za nastavnike sociologije;

- Izrada ispitnih pitanja za maturalni ispit (saradnja sa Ispitnim centrom Crne Gore);
- Saradnja sa Udruženjem profesora francuskog jezika;
- Učešće u radnim timovima za izradu predmetnih programa zasnovanih na ishodima za opšte srednje obrazovanje (gimnaziju) ;
- Organizacija po dva seminara „Ocjenjivanje u funkciji razvoja učenika, unapređivanja nastave i učenja u školi“ za nastavnike svih predmeta u osnovnoj školi;
- Prisustvo takmičenjima učenika iz različitih predmeta; koncertima i smotrama horova na različitim muzičkim festivalima;
- Savjetovanje sa profesorima muzičkih škola, doc., dr Katarina Zadnik, doc. dr Vedrana Marković, vanr. prof. dr Jelena Cvetković-Crvenica;
- Učešće u izradi pedagoške dokumentacije za osnovnu muzičku i baletsku školu.

IV - ODSJEK ZA KONTINUIRANI PROFESIONALNI RAZVOJ

Realizovane aktivnosti:

Odsjek za kontinuirani profesionalni razvoj realizovao je sljedeće aktivnosti u skladu sa programskim ciljevima Akcionog plana za 2019. godinu:

1. Realizovano je 78 programa obuke namijenjenih nastavnicima predškolskog vaspitanja, nastavnicima u osnovnim školama, gimnazijama i nastavnicima opšteobrazovne grupe predmeta u srednjim stručnim školama, stručnim saradnicima, pomoćnicima direktora i direktorima;
2. Realizovano je 6 modula *Programa obuke za direktore vaspitno-obrazovnih institucija*, za novopostavljene direktore;
3. Zavod za školstvo je jedan od partnera u projektu *Učinkovito osiguranje kvaliteta rada škola kroz uspješno upravljanje promjenama* koji u Crnoj Gori realizuje KulturKontakt Austrija. Projekat je regionalnog karaktera i implementira se od decembra 2018. godine u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Srbiji. Opšti cilj projekta je poboljšanje kvaliteta obrazovanja u srednjim školama kroz jačanje kompetencija direktora škola.

Cilj projekta se tokom implementacije razvijao kroz niz aktivnosti:

- dopuna ključnih kompetencija direktora za efektivno osiguranje kvaliteta rada škola sa fokusom na vođstvo i upravljanje promjenama;
- izrada programa obuke na temu Upravljanje promjenama;
- osiguranje kvaliteta i održivosti obuka za direktore kroz evaluaciju i reflektivne procese.

Zavod za školstvo je u saradnji sa Centrom za stručno obrazovanje izradio prvi od dva nova, planirana, modula obuke na temu *Upravljanje promjenama*. Moduli su sačinjeni u skladu sa savremenim konceptom rukovođenja koji polazi od činjenice da su danas brze promene jedna od najvažnijih karakteristika vremena u kome živimo i da škola, ako želi da se razvija, mora da ide u korak sa promjenama. Uspješnost upravljanja promjenama u ustanovama obrazovanja značajan je pokazatelj kvaliteta rada direktora i škole u cjelini. Prvi modul obuke je već realizovan sa direktorima srednjih stručnih i mješovitih škola, a na konferenciji, koja je u decembru realizovana u Podgorici, razmijenjena su mišljenja o prezentovanim modelima upravljanja promjenama i kroz primjere iz prakse govoreno o njihovoj primjenljivosti u procesu rukovođenja školom.

4. Realizovano je istraživanje potreba nastavnika za profesionalnim razvojem, na osnovu analize izvještaja Odsjeka za utvrđivanje kvaliteta rada, anketiranja škola, analize lista za evaluaciju programa obuke i rezultata istraživanja UNICEF-a o potrebama obuka za nastavnike predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

5. Objavljen je Konkurs za izbor programa stručnog usavršavanja 2019/21.
6. Formirana je Komisija za procjenu programa. Prispjeli programi analizirani su i procjenjivani, te predloženi Nacionalnom savjetu i Ministarstvu prosvjete na potvrđivanje. Nacionalni savjet je prihvatio 354 programa koja je predložila Komisija, a odbijeno je 180 programa.
7. Kontinuirano obavještavanje o seminarima na sajtu Zavoda u cilju lakšeg prijavljanja nastavnika.
8. Realizovana II Nacionalna ljetnja akademija o obrazovanju za demokratsko građanstvo i ljudska prava „Demokratska škola za sve – od riječi ka primjeni” kojoj je prisustvovalo 20 nastavnika.
9. U Podgorici je 29. maja 2019. održan **3. sastanak mreže koju su zajedno pokrenuli Inicijativa za obrazovnu reformu u Jugoistočnoj Europi (Education Reform Initiative of South Eastern Europe – ERI SEE), i Evropska fondacija za obuku (European Training Foundation – ETF)**. Sastanku je prisustvovala Ljiljana Ivanović i govorila na temu: Usklađivanje ponude obuka sa stvarnim potrebama nastavnika. Razmijenjena su iskustva i prakse među kolegama iz regije i EU država članica o profesionalnom razvoju nastavnika.
10. Od 27. do 29. juna 2019. godine, na poziv Misije OCED-a u Bosni i Hercegovini, Ljiljana Ivanović je u Sarajevu prisustvovala **Konferenciji o stručnom usavršavanju nastavnika za inkluzivno i nediskriminativno obrazovanje**, i predstavila sistem profesionalnog razvoja nastavnika/vaspitača u Crnoj Gori predstavnicima obrazovnih institucija u BIH: ministarstava prosvjete, zavoda, univerzitetskim profesorima i direktorima škola. Nakon predstavljanja sistema, razmijenjena su iskustva i zapažanja o konkretnim praksama, zakonskim i podzakonskim rješenjima kao što su: sistem viših zvanja u Crnoj Gori, izbor direktora obrazovno-vaspitnih institucija, licenciranje nastavnika, mjerenje efekata programa obuke i druge važne teme. Predstavila je i priručnike za profesionalni razvoj koje je Zavod za školstvo publikovao u saradnji sa Britanskim savjetom. Učesnici su svojim aktivnim učešćem pokazali visok nivo interesovanja za funkcionisanje sistema profesionalnog razvoja u Crnoj Gori dovodeći ga u vezu sa svojim sistemom i prilikama u BIH, izazovima, preprekama i mogućim oblicima saradnje.
11. U periodu od 10. do 24. novembra 2019. godine, u organizaciji USA Department State, a na poziv Američke ambasade, u Vašingtonu, Los Anđelesu i Čikagu, Ljiljana Ivanović je sa grupom edukatora iz Crne Gore učestvovala u **studijskoj posjeti SAD-u kroz International Visitors Leadership Program (IVLP)** koji je ove godine je bio posvećen unapređivanju medijske pismenosti u našoj državi. Cijeneći činjenicu da medijska pismenost danas predstavlja važnu kompetenciju učenika za budući život i aktivno učešće u društvenom životu, učesnici Programa su upoznali na koji način su medijska pismenost i kritičko mišljenje (dva nerazdvojna pojma u američkim prilikama) implementirana ne samo u obrazovanje nego u cjelokupni društveni sistem. Edukatori su posjetom važnih institucija, od federalnog nivoa do organizacija i institucija koje se bave medijskom pismenošću, dobili jasnu sliku gdje se Crna Gora nalazi u odnosu na uspješni obrazovni sistem kakav je američki i kako možemo, u skladu sa našim obrazovnim kontekstom, unaprijediti medijsku pismenost naših učenika.
12. Učešće u radu Upravnog odbora Evropskog centra za moderne jezike –Grac;
13. Savjetnici Odsjeka su aktivno učestvovali u radu različitih radnih grupa i komisija.
14. Inicirano je i rađeno na izmjenama Pravilnika o organizaciji stručnog usavršavanja i realizaciji programa obuke stručnog usavršavanja i načinu izbora autora programa obuke

stručnog usavršavanja i Pravilnika o bližim uslovima, načinu i postupku izdavanja i obnavljanja dozvole za rad nastavnika, direktoru i pomoćniku direktora obrazovno-vaspitne ustanove.

V – PROJEKTI

Projekat „Čas istorije u Prijestonici: Cetinje – jedna priča”

Projekat „Čas istorije u Prijestonici: Cetinje – jedna priča” uspješno se sprovodi od 2014. g. za sve osnovne škole i učenike 7. razreda. Program pruža priliku učenicima da obilaskom značajnih kulturno-istorijskih znamenitosti na Cetinju, Lovćenu i Rijeci Crnojevića prošire znanja o istoriji, tradiciji i kulturnom nasljeđu Crne Gore.

Tokom 2019. g. u projektu je učestvovalo 6733 učenika i 346 nastavnika, što ukupno čini 7079 učesnika.

Projekat Ljetnja škola „Crna Gora, moja postojbina“

Ljetnja škola „Crna Gora, moja postojbina“ namijenjena djeci crnogorskih iseljenika, održana je po dvanaesti put na Ivanovim koritima u ljeto 2019. godine, u organizaciji Zavoda za školstvo i Uprave za dijasporu.

Škola je realizovana u prelijepom ambijentu Ivanovih korita u odmaralištu „Lovćen – Bečići“. Cilj škole je da djeca na zabavan način, kroz obrazovne radionice crnogorskog jezika i književnosti, istorije, geografije, kulturne baštine, muzičke i likovne umjetnosti, kao i kroz sportske aktivnosti, viteške i druge društvene, igre, upoznaju svoju postojbinu.

Školu je za dvanaest godina pohađalo oko 900 učenika uzrasta od 9 do 15 godina iz 18 zemalja. U 2019. godini učestvovalo je 49 učenika iz 10 država.

VI – OPŠTI POSLOVI

Realizovane aktivnosti:

- 1. Realizacija projekta „Cetinje jedna priča” – koordiniranje i pozivanje direktora vaspitno obrazovnih ustanova na dogovorne sastanke povodom termina i načina realizacije.**
- 2. Licenciranje i relicenciranje nastavnika i drugih izvršilaca obrazovno-vaspitanog rada:** Zavod je u skladu sa Opstim zakonom o obrazovanju i vaspitanju izdao 7452 rješenja o izdavanju i obnavljanju licence za rad u obrazovno-vaspitanj ustanovi).
- 3. Ostali poslovi Kancelarije za opšte poslove:**
 - javne nabavke (okončano 16 postupaka javnih nabavki, a u periodu do kraja tekuće godine planira se implementacija novog Zakona o javnim nabavkama, redovno vođenje evidencije o istima, realizacija i planiranje za sljedeću godinu u skladu sa novim propisima);
 - 8 postupaka po zahtjevu za slobodan pristup informacijama;
 - poslovi vezani za ljudske resurse;
 - poslovi vezani za uspostavljanje unutrašnje finansijske kontrole;
 - poslovi vezani za sprovođenje Plana integriteta;
 - vođenje i ažuriranje Centralne kadrovske evidencije (KIS);
 - 67 rješenja o formiranju tima nadzornika;
 - 6592 uvjerenja po zahtjevu stranke;
 - popis imovine;

- 383 rješenja o imenovanju predstavnika Zavoda u komisiji za polaganje stručnog ispita nastavnika;
- pojedinačni akti iz radnog odnosa;
- izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
- 290 ostalih spisa i akata.

4. Poslovi Kancelarije za računovodstveno-finansijske poslove:

- nadzor i kontrola nad izvršenjem budžeta Zavoda;
- vođenje računovodstvenih i finansijskih poslova;
- priprema finansijskog plana i izvještaja o izvršenju finansijskog plana;
- kontrola utroška sredstava po ugovorima zaključenim od strane Zavoda;
- kontrola obračuna zarada;
- priprema kvartalnih i polugodišnjih finansijskih izvještaja;
- priprema završnog računa budžeta;
- izrada finansijskih iskaza i dostavljanje Državnom trezoru;
- ovjeravanje tačnosti i punovažnosti prijedloga ili zahtjeva za plaćanje državnim novcem;
- usaglašavanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja imovine i obaveza;
- vršenje unosa zahtjeva u SAP sistem;
- praćenje finansijskih realizacija kredita, projekata i donacija;
- izrada statističkih izvještaja;
- obrada svih podataka za Poresku upravu;
- vođenje evidenciju o poklonima u skladu sa Zakonom o sprječavanju sukoba interesa;
- dostavljanje podataka Fondu PIO i drugim državnim organima – M4 obrasci;
- vođenje blagajničkog poslovanja (podizanje i isplata gotovine, obračun i isplata dnevnica za službena putovanja i dr);
- vođenje knjige blagajne i usaglašavanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim;
- vođenje knjige ulaznih faktura;
- vođenje knjigovodstva osnovnih sredstava;
- vršenje revalorizacije i amortizacije osnovnih sredstava.

DIREKTOR

Rešad Sijarić